

İngiltere Kralı VIII. Edward

20 Ocak 1936 ile 11 Aralık 1936 tarihleri arasında Britanya İmparatorluğu'nun başında bulunan Kral VIII. Edward, 23 Haziran 1894'de büyük-babaannesi Kraliçe Victoria'nın hükümdarlık yıllarında Londra'da doğdu. Babası George, tahtın varisi Prens Edward'ın (Kral VII. Edward) ve Prenses Aleksandra'nın oğlu olarak tahtın ikinci varisi konumundaydı ve o yıllarda York Dükü unvanına sahipti. Annesi York Düşesi Mary ise yine hanedan mensubu Prenses Mary Adelaide'in ve Teck Dükü Francis'in en büyük kızıydı. Prens Edward ise babasından sonra onun en büyük oğlu olarak, henüz doğduğu anda, tahtın üçüncü varisi konumundaydı.

Edward, doğumunun ardından 16 Temmuz 1894'de Edward Albert Christian George Adrew Patrick David adıyla vaftiz edildi. Kendisine verilen bu yedi ismin ilk üçü, ailesinin soylu mensuplarına, son dördü ise Hristiyanlık inancında İngiltere'yi koruyan azizlerin adlarına atfen seçildi. Ancak kendisi bu isimlerin arasından aile içerisinde "Eddy" olarak bilinen ve 1892'de hayatını kaybeden büyük amcası Prens Albert Victor'un anısına Edward olarak anıldı.

Diğer hanedan mensupları gibi Prens Edward da doğrudan ebeveynlerince değil bakıcıları tarafından büyütüldü. Çocukluk yıllarından itibaren, özel hocalar eşliğinde kapsamlı bir eğitim gördü ve genç yaşta Almanca ile Fransızca'yı öğrendi. 1901'de büyük babaannesi Kraliçe Victoria, 1910'da ise dedesi Kral XVII. Edward'ın ölümüyle taht sırası babası George'a geldi. Babasının 6 Mayıs 1910'da V. George adıyla tahta geçmesi üzerine Prens Edward, veliht prens konumuna erişti. Bu konumunun bir gereği olarak 16. yaş gününde, Edward, Galler Prensi ilan edildi.

1907-1910 yılları arasında Kraliyet Deniz Koleji'nde donanma eğitimi alan Prens Edward buradan asteğmen rütbesiyle mezun olduktan sonra entelektüel birikimini güçlendirmek için Oxford Üniversitesi'ne gitti. 1914 yılında Üniversite'den mezun olduğunda Birinci Dünya Savaşı başladı. Bu sırada askerlik çağında bulunan Prens Edward, ön cephede savaşmak istediye de bu isteği Savaş Bakanı Lord Kitchener tarafından reddedildi. Bir hanedan mensubunun ölmesi, yaralanması veya esir düşmesinin, yıkıcı etkileri olacağını ifade eden Lord Kitchener, genç prensi, daha çok sembolik bir önemi olan muhafız alayında görevlendirdi. Buna rağmen Prens Edward, sık sık cephe hattını ziyaret ederek siper savaşlarının dehşetine birinci elden tanıklık etti. Bu sebeple 1916 yılında askeri haç nişanıyla onurlandırıldı. 1918 yılında ise pilotluk lisansı alarak cephede askeri uçuşlar gerçekleştirdi.

Prens Edward, savaşın ardından, hanedanın kamusal yüzü haline geldi. 1920'li yıllar boyunca gerçekleştirdiği çok sayıda yurtiçi ve yurtdışı gezide kraliyet ailesini temsil etti. Genç, yakışıklı ve bekâr bir veliht prens olarak gittiği her yerde yoğun ilgiyle karşılandı. Bu süreçte dönemin en çok fotoğraflanan ünlüsü oldu ve kıyafetleriyle İngiltere ve Amerika'da erkek modasına yön verdi. Kapsamlı yurtdışı gezilerinde, dünyanın farklı yerlerini görmesine rağmen beyaz ırkın üstünlüğüne dayanan döneminin ırkçı fikirlerini paylaştı. Ona göre Britanya İmparatorluğunu oluşturan farklı halklar arasında beyaz ırk doğal bir üstünlüğe sahipti ve diğer ırklar onun aşağısındaydı. Örneğin Avustralya'ya yaptığı bir gezide buradaki yerlileri "*insan ırkının en aşağı formu ve eşeğe en yakın hali*" olarak adlandırdı.

1930'lu yıllarda Prens Edward'ın hayat tarzı çevresindekileri endişelendirmeye başladı. Bu dönemde genç prens, eski bir kraliyet ikametgâhı olan, Belvedere Kalesi'ne yerleşti ve burada abartılı partiler düzenlemeye başladı. Bu partilerde tanıştığı Freda Dudley ve Thelma Furness gibi evli kadınlarla olan ilişkisi hem başbakan Stanley Baldwin'i hem de babası Kral V. George'u oldukça tedirgin etti. Babasının telkinleriyle bu ilişkileri sonlandırdı. Ancak 1934 yılında yine evli bir kadın olan Wallis Simpson'la görüşmeye başladı. Bu durum prensin babasıyla olan ilişkisini yeniden bozdu. Ancak babasının sağlığının 1935 yılında hızla bozulması, Prens Edward'ın babasıyla bu konuyu çözümlemesine engel

oldu ve babası Kral V. George'un 20 Ocak 1936'da da vefat etmesi üzerine, Prens Edward, İngiltere ve Britanya kolonilerinin kralı oldu.

VIII. Edward'ın tahta geçtiği dönemde İngiltere ile Türkiye'nin ilişkileri hızla gelişmekteydi. Bu durumun temel sebebi, İtalya'nın Akdeniz'de takip ettiği yayılmacı politikalarıydı. Bu politikalar hem Türkiye'yi hem de İngiltere'yi rahatsız ediyor ve bu iki ülkeyi birlikte hareket etmeye sevk ediyordu. Özellikle 1926'da Musul ve 1936'da Boğazlar meselesinin çözüme kavuşmasıyla birlikte, Türkiye'nin İngiltere ile yakınlaşmasının önünde önemli bir engel kalmamıştı. Böyle bir ortamda *Nahlin* isimli yatıyla Doğu Akdeniz seyahatine çıkan Kral XVIII. Edward'ın Türkiye'ye de uğraması, hem İngiliz hem de Türk diplomatlarınca, faydalı bulundu. Özellikle dönemin Ankara büyükelçisi Sir Percy Lorraine, bu seyahatin gerçekleşmesini çok istemekteydi. Atatürk'le yakın bir dostluğu olan İngiliz elçisi, genç kralın, Türkiye'ye gelmesini ve bizzat ülkenin kurucu lideriyle tanışmasını arzu etmekteydi. Ancak yat gezisinde olan kral ve maiyetinin Ankara'ya kadar gelmesi ve resmi bir ziyaret gerçekleştirmesi mümkün görülmediği için seyahatin İstanbul ile sınırlı tutulmasına ve yarı-özel bir gezi olarak yapılmasına karar verildi.

Kral VIII. Edward ise Dalmaçya kıyılarını gezdikten sonra Yunanistan'a uğramış ve 30 Ağustos akşamı Atina'dan ayrılmıştı. Yunanistan'dan sonra Türk karasularına ilerleyen kraliyet yatı nihayet 3 Eylül sabahı, Çanakkale açıklarına ulaştı. Kral, Gelibolu Muharebelerinin yaşandığı savaş alanını da gezmek istiyordu. Kendisine bölge hakkında malumat vermesi için Orgeneral Fahrettin Altay görevlendirildi. Fahrettin Altay önderliğindeki Türk yetkililer, kral ve maiyetini büyük bir saygıyla karşıladılar ve kendisine bölgeyi tanıttılar. Dostane geçen seyahatin sonunda kral, Türk subayları ve bölge halkıyla fotoğraflar çektirerek Çanakkale'den ayrıldı ve 4 Eylül sabahı İstanbul'a ulaştı. Günlerdir kralın ziyaretini haber yapan gazeteler ve yapılan resmi hazırlıklar sebebiyle İstanbul halkı oldukça heyecanlanmıştı. 4 Eylül sabahı sahil boyunca toplanmış kalabalıklar merakla kralı beklemekteydi. Böyle bir ortamda şehre ayak basan kralı karşılamak için Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal Atatürk'ün önderliğinde Başbakan İsmet İnönü, Dış İşleri Bakanı Tevfik Rüştü Aras, İç İşleri Bakanı Şükrü Kaya, Milli Savunma Bakanı Kazım Özalp ve Londra Büyükelçisi Fethi Okyar, Tophane rıhtımında bekliyorlardı. Kral'ı dostane bir şekilde karşılayan Mustafa Kemal Atatürk, daha sonra kral ile birlikte otomobile binerek önce İngiliz elçiliğine sonra da Dolmabahçe sarayına geçti ve kendisiyle orada yaklaşık bir saat görüştü. Bu görüşmelerden sonra akşam saatlerinde İstanbul genelinde kralın şerefine hazırlanan aydınlatmalar eşliğinde fener alayları düzenlendi. Şehrin yüksek kuleleri kralın isminin baş harfi olan "E" harfi ile aydınlatıldı, Sarayburnu'nda ise 17 metre yüksekliğinde ve 20 metre uzunluğunda neon tesisatıyla ışıklandırılmış "welcome" (hoş geldiniz) yazısı açıldı. Buna karşılık VIII. Edward akşam saatlerinde kraliyet yatında bir kokteyl partisi düzenleyerek bu partiye Mustafa Kemal Atatürk, İsmet İnönü, Tevfik Rüştü Aras, Numan Menemencioğlu ve Fethi Okyar'ı davet etti. Samimi bir havada geçen yat partisinde, konuklar boğazdan kralın adına yapılan fener alaylarını ve şehirdeki aydınlatmaları izlediler. Kral Edward, kendi adına yapılan bu etkinliklerden oldukça memnun oldu ve çevresindekilere "Ben hayatımda bu kadar güzel bir geceyi pek az hatırlıyorum." dedi. Ertesi gün Ayasofya Camii, Sultan Ahmet Camii, Yerebatan Sarnıcı ve Kapalı Çarşı'yı gezen Edward, Türk kahvesi içerek halkla sohbet etme fırsatı buldu. Tüm bu gelişmeler Türk basınında yoğun ilgi gördü ve kralın hemen her hareketi gazetelerde geniş yer buldu. 6 Eylül günü Moda'da düzenlenen deniz yarışlarını izlemeye giden Edward, burada yeniden Mustafa Kemal Atatürk ve Türk devlet erkânı ile görüşme fırsatı buldu. Yarışlardan sonra, Mustafa Kemal Atatürk, kralın şerefine Ertuğrul Yatı'nda bir kokteyl partisi düzenledi. Bu partide de iki devlet başkanı arasında samimi sohbetler gerçekleşti. Bütünüyle dostane bir havada gerçekleşen ziyaretin sonunda Kral Edward, Atatürk'ün kendisine tahsis ettiği trenle Viyana'ya gitmek üzere 7 Eylül akşamı Sirkeci garından uğurlandı. Trene binmeden önce kral kendisini uğurlamaya gelen devlet adamlarının

elini tek tek sıktı ve Atatürk'e "Sizin de bir gün Londra'yı şerefliendireceğinizi ümit ederim" dedi. Atatürk, bu davete karşılık, "İngiltere'yi ziyaret etmek daima benim arzumu teşkil etmektedir." cevabını verdi. Kral daha sonra bu teklifi İsmet İnönü'ye de yaptı ve Atatürk, İnönü'nün yakın zamanda İngiltere'ye geleceğini ve iade-i ziyarette bulanacağını ifade etti. Bu dostane geziden memnun kalan Kral Edward Türk topraklarından ayrılır ayrılmaz Mustafa Kemal Atatürk'e bir teşekkür telgrafı yazdı. Cumhuriyet Gazetesi'nde yayınlanan bu telgrafta şunlar yazmaktaydı:

Türk Topraklarından ayrılırken, bana karşı gösterdikleri dostane tarzı kabulden ve gerek ekselansları, gerek makamat-ı resmiye ve Türk milleti tarafından şahsıma karşı izhar edilip beni çok mütehassis eden itinalardan dolayı ekselanslarına çok samimi teşekkürlerimi takdim etmek isterim. Türkiye'de ilk ikametimde pek zevkli bir hatıra muhafaza edeceğim. Minnettarlık ifadelerime terdifen sizi en iyi temennilerimi sunarım. Ekselanslarınızın semahatle bana tahsis ettikleri hususi tren seyahatinde büyük bir konfor içinde seyahat ediyorum.

Kral Edward'ın bu nazik telgrafına karşılık Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal Atatürk, aynı incelikle bir cevap kaleme aldı. Cumhuriyet Gazetesi'nde yayınlanan bu cevap telgrafında şunlar yazmaktaydı:

Majestelerinin, Türk topraklarından ayrılırken bana gönderme nezaketinde buldukları telgraf, beni derin surette mütehassis etmiştir. Majestelerinin memleketimize, bize çok kısa görünen ikametleri esnasında Türk milleti, haklarında beslediği yüksek takdir ve ihtiramkâr muhabbet hislerini ifade edebilmiştir. Majesteleri bütün kalpleri kendisine cezbetmiştir. Ben, şahsen, bu cazibeyi, bütün şumulüyle hissetmenin büyük zevkini duyuyorum. Şerefli hükümdar hakkında beslemekte olduğum samimi dostluk hisleri, bu ilk ve kısa telakkinin bıraktığı unutulmaz hatıra ile tebellür etmiş bulunuyor. Majestelerine bütün kalbimle, çok güzel bir seyahat ve payitahtlarına mes'ud bir avdet diler, en samimi temennilerimi kabul buyurmalarını rica ederim.

Kral VIII. Edward'ın Doğu Akdeniz seyahati İngiliz dış politikası açısından faydalı sonuçlar üretti ve Britanya İmparatorluğu'nun, Yugoslavya, Yunanistan ve Türkiye ile bağlarını güçlendirdi. Ancak bu gezi kralın tartışmalı özel hayatını yeniden gündeme getirdi. Basından gizlense de bu gezide krala halen evli bir kadın olan Wallis Simpson eşlik etmekteydi.

Kasım ayına gelindiğinde Kral Edward, eşinden boşanmak üzere olan Wallis Simpson ile evlenmeyi planladığını hükümet yetkilerine ifade etmeye başladı. Başbakan Stanley Baldwin, krala, sadece hükümdar olmadığını aynı zamanda İngiliz Anglikan Kilisesi'nin başı olduğunu hatırlattı ve boşandıktan sonra yeniden evlenmenin dinen uygun olmadığını ifade etti. Başbakana göre Anglikan Kilisesi'nin başı konumunda bulunan kralın kendi dini öğretilerine uygun hareket etmesi ve bu evlilikten vazgeçmesi gerekmektedir. Kral ise buna karşılık Wallis Simson ile unvan ve soyluluk ilişkisi olmayan bir evlilik yapmayı teklif etti. Buna göre Wallis Simson, kraliçe unvanı almayacak ve çocukları tahta çıkmayacaktı. Bu teklif Winston Churchill gibi krala yakın bazı siyasetçilerce makul bulunsa da İngiliz hükümeti ve koloni ülke temsilcilerince kabul edilemez görüldü. Sonunda Başbakan Baldwin krala üç seçenek sundu. Kendisine ya bu evlilikten vazgeçmesini ya tahttan feragat etmesini ya da kabinesinin onayı olmadan evlenmesini söyledi. Başbakanın bu ifadeleri açık bir gözdağıydı. Eğer Kral Edward, evlilikte ısrar ederse, kabinesi istifa edecek ve ülke erken bir genel seçime gidecekti. Bu ise kralın tarafsızlığını ve siyaset üstünlüğünü tartışmaya açacak ve anayasal bir kriz doğuracaktı. Ancak Kral Edward, Wallis Simson ile ayrılmak da istemiyordu. Bunun üzerine baskılara daha fazla dayanamadı ve tahtan feragat etmeye karar verdi.

Edward, tahttan feragat ettiğine dair evrakları 10 Aralık'ta Belvedere Kalesi'nde imzaladı ve tahtı "geri dönülmez bir

şekilde ve hem kendi hem de evlatları adına” küçük kardeşi York Dükü Prens Albert’e bıraktı. Edward, bu kararını 11 Aralık gecesi BBC radyosundan “Sevdiğim kadının desteği olmadan krallığın ağır vazifelerini sürdürmeyi olanaksız görüyor ve bu sorumluluğumdan feragat ediyorum” diyerek halka duyurdu. Kardeşi Prens Albert ise VI. George adıyla tahta geçti. VI. George tahta çıkar çıkmaz, ağabeyini “Windsor Dükü” tayin etti ve onun asaletini tasdik etti. Böylece Edward hayatının geri kalanını hanedanın resmi bir mensubu ve Windsor Dükü olarak sürdürme imkânı buldu.

Windsor Dükü olan Edward, boşanma süreci tamamlanan Simson ile Fransa’da sade bir törenle 3 Haziran 1937’de evlendi. Bu evlilik ile Simson, Windsor Düşesi olsa da Kral VI. George onu hanedana kabul etmedi ve kendisine asalet vermedi. Bu durum Edward ile ağabeyinin arasını oldukça bozdu ve Edward’ın 2 yıl boyunca ülkesine dönmesine engel oldu. Bu süreçte Edward tartışmalı bir kararla Nazi Almanya’sını ziyaret etti ve Hitler ile görüştü. Bu görüşme Alman basını tarafından tam bir propaganda kampanyasına dönüştürüldü. Ziyaret sürecinde muhataplarına Nazi selamı veren Edward ve eşi, Alman yetkililer tarafından resmi kraliyet mensupları olarak karşılandılar. İngiltere’de görmedikleri şekilde hem Dük Edward hem de eşi Düşes Simson hanedan mensubu olarak kabul gördüler ve Alman devlet adamları ikilinin önünde resmi reverans yaparak saygıyla eğildiler.

Almanya seyahati, Dük Edward’ın dış politikada Nazi yanlısı olduğu algısını güçlendirdi. Edward ise doğrudan politik söylemlerden kaçınsa da Sovyet Bolşevizm’ine karşı Almanya ile beraber hareket etme taraftarıydı. Hitler, yakın dostlarına “Eğer tahtta kalsaydı, İngiltere ile daimi bir dostluk kurabilirdik ve her şey bambaşka olabilirdi. Onun tahtan çekilmesi bizim için büyük bir kayıp oldu.” dedi. Dük Edward ise 1939 Mayıs’ında İngiltere ve Almanya’nın savaşa gittiği bir süreçte bir röportaj vererek savaş karşıtı söylemlerde bulundu. Verdiği demeçte, “Son savaşta yer almış sade bir asker olarak konuşuyor ve böyle bir yıkımın ve deliliğin insanlığı bir daha ele geçirmemesi için dua ediyorum. Bu Dünyada insanların savaş istediği hiçbir yer bulunmuyor” ifadelerini kullandı. BBC bu demeci yayınlamayı reddetse de Edward’ın röportajı farklı kanallardan yayınlandı ve milyonlarca kişi tarafından dinlendi. Bu sözleri İngiltere’nin savaşa girmemesi ve Almanya’ya yönelik yatıştırma politikasını sürdürmesi gerektiği şeklinde yorumlandı.

Edward’ın Alman yanlısı olduğuna yönelik iddialar, II. Dünya Savaşı sürecinde de devam etti. Savaş başladıktan sonra Fransa’daki İngiliz askeri misyonunda görevlendirilen Edward’ın Alman yetkililerle temasını koruduğu ve hatta onlarla bazı kritik bilgileri paylaştığı iddia edildi. 1940 Haziran’ında Fransa’nın teslim olması üzerine Dük Edward önce İspanya’ya daha sonra da Portekiz’e sığındı. Almanlar ise “Operasyon Wili” adını verdikleri bir gizli harekâtla, Edward’a ulaşmayı ve mümkünse onu kendi rızasıyla değilse zor kullanarak Almanya’ya kaçırmayı planladılar. Bu aşamada savaşı sonlandırmak isteyen Hitler, kendisine yakın bulunduğu Edward’ı İngiltere kralı yapmayı ve Britanya’da kendisiyle uyumlu bir rejim oluşturmayı amaçlıyordu. Bu amaçla istihbarat subayı Walter Schellenberg’u Portekiz’e gönderdi. Ancak bu tehlikeyi ortadan kaldırmak isteyen Britanya Başbakanı Winston Churchill, Dük Edward’ın derhal Portekiz’den tahliye edilmesini ve savaş sahasından uzak bir yer olan Bahama Adalarında görevlendirilmesini sağladı.

15 Ağustos’ta Bahama Adaları’na ulaşan Edward, 1945 Mart’ına kadar burada valilik görevinde bulundu. Valiliği sırasında Edward, yerel halka ve yöneticilere karşı ırkçı önyargılarını korusa da burada gösterdiği liderlik ve sorunları çözme iradesi bölge insanı tarafından takdirle karşılandı. Ancak Edward’ın Bahama valiliği sırasında Alman yetkililerle temasını koruması ve Alman yanlısı söylemlerde bulunması, onu tartışmaların odağında tutmaya devam etti. Almanların arka arkaya kazandığı zaferler sonrasında Edward, 1940 yılında, “Almanya son on yılda toplum düzenini bütünüyle yeniden düzenledi. Bu tarz düzenlemeleri yapmakta yetersiz kalanlar da politikalarına çekidüzen vermeli ve benzer düzenlemeleri yerine getirmelidir” dedi. İşgal sürecinde, Alman kuvvetleriyle temasa geçen Edward,

kendilerinden Paris'teki evini korumalarını rica etti ve Alman birlikleri de Dük'ün bu isteğini yerine getirdi. Ayrıca 1940 yılının Aralık ayında Edward yine çok tartışma yaratacak bir röportaj verdi. 1941 Mart'ında yayınlanan röportajda Dük'ün, "*Hitler, Alman halkının meşru ve ihtiyaç duyduğu lideridir.*" ve "*ABD Başkanı Roosevelt'in bir barış anlaşmasına aracılık etme zamanı geliyor.*" dediği iddia edildi. Edward, daha sonra bu sözlerinin çarpıtıldığını iddia etse de söz konusu demeci ciddi tartışmalara sebep oldu.

Savaşın sonra Fransa'ya dönen Edward, verdiği demeçlerde Almanya'yı takdir ettiğini ancak bir Nazi taraftarı olmadığını ifade etti. Hayatının geri kalanını Paris'te geçiren Edward zaman zaman kardeşi kral VI. George dâhil olmak üzere aile fertleri ile görüşmeyi sürdürdü. Kardeşi VI. George 1952'de vefat ettiğinde, cenaze törenine katıldı. Ancak yeğeni Elizabeth'in taç giyme törenine gitmedi. 1955'te Amerikan Başkanı Eisenhower'ı, 1970'te ise Başkan Nixon'ı Beyaz Saray'da ziyaret etti. 28 Mayıs 1972'de Paris'teki evinde 78 yaşında vefat etti. Naaşı İngiltere'ye getirildi ve Aziz George Şapel'ine gömüldü.

Mertcan ERDOĞAN

KAYNAKÇA

Gazeteler

Akşam, (03.09.1936), (04.09.1936), (05.09.1936), (06.09.1936), (07.09.1936), (08.09.1936).

Cumhuriyet, (03.09.1936), (04.09.1936), (05.09.1936), (06.09.1936), (07.09.1936), (08.09.1936).

Tan, (03.09.1936), (04.09.1936), (05.09.1936), (06.09.1936), (07.09.1936), (08.09.1936).

Kitaplar

BLOCH, Michael **The Duke of Windsor's War**. Weidenfeld and Nicolson, London, 1982.

BLOCH, Michael, **The Reign and Abdication of Edward VIII**, Hachette Digital, London, 1990.

BRENDON, Piers, **Edward VIII Uncrowned King**, Penguin Books, U.K., 2016.

DONALDSON, Frances. **Edward VIII**, Weidenfeld and Nicolson, London, 1974.

MCLEOD, Kirsty, **Battle Royal: Edward VIII & George VI, Brother Against Brother**, Constable, Michigan, 1999.

POWELL, Ted, **King Edward VIII: An American Life**, Oxford University Press, Oxford, 2018.

WILLIAMS, Susan, **The People's King: The True Story of the Abdication**, Allen Lane, London, 2003.

ZIEGLER, Philip, **King Edward VIII: The Official Biography**, Alfred A. Knopf., New York, 1991.

ERDEN, Ömer, **Mustafa Kemal Atatürk Döneminde Türkiye'yi Ziyaret Eden Devlet**

Adamları, Erek Matbaacılık Ankara, 2006.

ÖZDEMİR, Hikmet, **Atatürk ve İngiltere: Bir Barışmanın Diplomatik Tarihi**, Can Reklamevi Basın Yayın Ofset Matbaacılık, Ankara, 2004.

ALTAY, Fahrettin, **10 Yıl Savaş ve Sonrası**, İnsel Yayınları, İstanbul, 1970.

Tezler

SAYGI, Tarık, **İngiltere Kralı VIII. Edward'ın Türkiye Ziyareti ve Bu Ziyaretin İçteki ve Dıştaki Yankıları**, İstanbul Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2003.

29/03/2025 tarihinde <https://ataturkansiklopedisi.gov.tr/bilgi/ingiltere-krali-viii-edward/?pdf=5518> adresinden erişilmiştir